

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ
ΘΕΜΑΤΩΝ

Μαρούσι, 11-9-2025

Αρ. Πρωτ. 110466/ΥΣ

Ταχ. Δ/ση : Α. Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη : 151 80 ΜΑΡΟΥΣΙ
E-mail : gnk2@minedu.gov.gr
Τηλέφωνο : 210 3443137
ΔΒ

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΚΟΙΝ.: Βουλευτή κ.
- Σοφία – Χάιδω Ασημακοπούλου
(Δια της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ: «Απάντηση στην Ερώτηση με αρ. πρωτ. 8120/14-8-2025»

Σε απάντηση του ανωτέρω Μέσου Κοινοβουλευτικού Ελέγχου, κάνουμε γνωστά τα ακόλουθα:

Το σύστημα διορισμών και προσλήψεων των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ρυθμίζεται με τις διατάξεις του Κεφ. Ε' (άρθρα 53-67) του ν.4589/2019 (Α' 13) και έχει τεθεί υπό την αρμοδιότητα του Α.Σ.Ε.Π., το οποίο προκηρύσσει και διενεργεί κάθε δύο σχολικά έτη διαδικασία κατάταξης με σειρά προτεραιότητας, κατά κλάδο και ειδικότητα, των υποψήφιων εκπαιδευτικών και μελών Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π. (άρθρο 54). Η κατάταξη διενεργείται βάσει μοριοδοτούμενων κριτηρίων (ακαδημαϊκών, κοινωνικών και προϋπηρεσίας), όπως αυτά ορίζονται στα άρθρα 57-58, και οι ενταγμένοι στους οικείους αξιολογικούς πίνακες εκπαιδευτικοί μπορούν να διορίζονται, κατά την διάρκεια ισχύος των πινάκων, σε θέσεις μονίμων, ή να προσλαμβάνονται ως αναπληρωτές στην δημόσια εκπαίδευση (άρθρα 62-63).

Στις διατάξεις του άρθρου 56 του ανωτέρω νόμου ορίζεται ότι: «1. Οι υποψήφιοι για διορισμό ή πρόσληψη κατατάσσονται κατά κλάδο και ειδικότητα, καθώς και ανά μουσική ειδίκευση για τους υποψηφίους των κλάδων ΠΕ79.01 και ΤΕ16, στους ακόλουθους αξιολογικούς πίνακες κατάταξης, οι οποίοι ισχύουν έως τη λήξη του δεύτερου σχολικού έτους που έπεται της λήξης του σχολικού έτους κατά το οποίο έλαβε χώρα η δημοσίευσή τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως:

- α) Πίνακας Α' (Εκπαιδευτικών Γενικής Εκπαίδευσης).
- β) Πίνακας Β' (Εκπαιδευτικών Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης - Ε.Α.Ε.).
- γ) Πίνακας Γ' (Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π.) που αναλύεται περαιτέρω σε:
 - αα) Πίνακα Γ1' (Ε.Ε.Π.), ββ) Πίνακα Γ2' (Ε.Β.Π.).».

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 48 «Ρύθμιση θεμάτων Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης» παρ. 2 του ν. 4415/2016 (Α' 159):

- «2. α) Η παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 3699/2008 (Α'199), αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η στελέχωση των ΣΜΕΑΕ, των ΤΕ, των ΚΕΔΔΥ, των προγραμμάτων πρώιμης παρέμβασης, των προγραμμάτων παράλληλης στήριξης και παροχής διδασκαλίας στο σπίτι γίνεται από:

α) Εκπαιδευτικούς ΕΑΕ πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης κλάδων ΠΕ61 και ΠΕ71, και

β) Εκπαιδευτικούς ΕΑΕ πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που ανήκουν σε όλους τους προβλεπόμενους από τις ισχύουσες διατάξεις κλάδους γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, με εξειδίκευση στην ΕΑΕ. Η εξειδίκευση στην ΕΑΕ αποδεικνύεται με:

αα) Διδακτορικό δίπλωμα στην ΕΑΕ ή στη Σχολική Ψυχολογία, με βασικές σπουδές σε Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή με αναγνωρισμένο ως ισότιμο και αντίστοιχο πτυχίο της αλλοδαπής ή

ββ) Μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στην ΕΑΕ ή στη Σχολική Ψυχολογία, με βασικές σπουδές σε Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή με αναγνωρισμένο ως ισότιμο και αντίστοιχο πτυχίο της αλλοδαπής ή

γγ) Πτυχίο διετούς μετεκπαίδευσης στην ΕΑΕ των Διδασκαλείων της ημεδαπής ή αναγνωρισμένο ως ισότιμο και αντίστοιχο πτυχίο της αλλοδαπής, με βασικές σπουδές σε Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή με αναγνωρισμένο ως ισότιμο και αντίστοιχο πτυχίο της αλλοδαπής ή

δδ) Πτυχίο Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή αναγνωρισμένο ως ισότιμο και αντίστοιχο πτυχίο της αλλοδαπής με τουλάχιστον πενταετή αποδεδειγμένη προϋπηρεσία στην ΕΑΕ.

εε) Ειδικά για τον κλάδο ΠΕ11, πέραν των ανωτέρω, η εξειδίκευση στην ΕΑΕ αποδεικνύεται επιπροσθέτως με πτυχίο ΤΕΦΑΑ των Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής με κύρια ειδικότητα την «ΕΑΕ» ή την «Ειδική Φυσική Αγωγή» ή την «Ειδική Φυσική Αγωγή-Θεραπευτική Γυμναστική» ή την «Προσαρμοσμένη Φυσική Αγωγή» ή την «Προσαρμοσμένη Κινητική Αγωγή» ή την «Άσκηση σε χρόνιες παθήσεις και Αναπηρία».

Οι ανωτέρω εκπαιδευτικοί τοποθετούνται στις θέσεις των ΣΜΕΑΕ, των ΤΕ, των προγραμμάτων πρώιμης παρέμβασης, των προγραμμάτων παράλληλης στήριξης και παροχής διδασκαλίας στο σπίτι με μετάθεση ή διορισμό ή απόσπαση ή προσωρινή αναπλήρωση, σύμφωνα με τα ισχύοντα στη γενική εκπαίδευση. Ειδικότερα οι οργανικές θέσεις εκπαιδευτικών Νηπιαγωγών και Δασκάλων των Ειδικών Νηπιαγωγείων, των Ειδικών Δημοτικών Σχολείων, των Τμημάτων Ένταξης πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, των Κέντρων Διαφοροδιάγνωσης, Διάγνωσης και Υποστήριξης (ΚΕ.Δ.Δ.Υ.) και των Εργαστηρίων Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ε.Ε.Ε.Ε.Κ.) πληρούνται από εκπαιδευτικούς των κλάδων ΠΕ61 και ΠΕ71, καθώς και των κλάδων ΠΕ60 και ΠΕ70 που κατέχουν τα προβλεπόμενα στην περίπτωση β' προσόντα, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις».

Κατά το τρέχον έτος 2025 με τις υπό στοιχεία 101819/Ε1/25-8-2025 (Γ' 3116), 101817/Ε1/25-8-2025 (Γ' 3115) και 101814/Ε1/25-8-2025 (Γ' 3117) αποφάσεις, πραγματοποιήθηκαν 8.823 μόνιμοι διορισμοί εκπαιδευτικών σε κενές οργανικές θέσεις εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, Γενικής Εκπαίδευσης, καθώς και Μουσικών Σχολείων. Πιο συγκεκριμένα, διορίστηκαν 5.905 μόνιμοι εκπαιδευτικοί στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση (3.937 στη Γενική Εκπαίδευση και 1.968 στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση) και 2.893 σε δομές της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (1.690 στη Γενική Εκπαίδευση και 1.203 στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση). Αξίζει να σημειωθεί ότι επιπλέον διορίστηκαν για πρώτη φορά, 25 εκπαιδευτικοί για τα Κέντρα Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕΔΑΣΥ). Επιπλέον, με την υπό στοιχεία 103394/Ε1/28-8-2025 (Γ' 3173) απόφαση, διορίστηκαν 77 μόνιμοι εκπαιδευτικοί κλάδου ΤΕ16 σε Μουσικά Σχολεία. Ως εκ τούτου, οι συνολικοί διορισμοί κατά το έτος 2025 ανέρχονται σε 8900.

Επιπροσθέτως, σημειώνεται ότι για το τρέχον έτος 2025 διορίστηκαν 2.362 Νηπιαγωγοί, εκ των οποίων 1.226 στην Ειδική Αγωγή (1.199 ΠΕ60.ΕΑΕ και 27 ΠΕ61 και 1.136 στη Γενική Εκπαίδευση). Αντίστοιχα, διορίστηκαν 2.488 συνολικά Δάσκαλοι, εκ των οποίων 763 στην Ειδική Αγωγή (114 ΠΕ70 ΕΑΕ και 649 ΠΕ71) και 1.725 στη Γενική Εκπαίδευση.

Μετά και τους ως άνω διορισμούς, ο συνολικός αριθμός μόνιμων διορισμένων κατά τα έτη 2020-2025 ανήλθε στους 44.756. Από αυτούς 24.333 διορίστηκαν σε δομές Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (19.610 στη Γενική Εκπαίδευση και 4.723 στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση) καθώς και 20.423 σε δομές της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (16.270 στην Γενική και 4.207 στην ΕΑΕ).

Αναφορικά με το ζήτημα των μόνιμων διορισμών εκπαιδευτικών κλάδων ΠΕ61 και ΠΕ71 επισημαίνεται ότι, κατά τους μόνιμους διορισμούς στην Πρωτοβάθμια Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση από το έτος 2020 έως και το τρέχον 2025 διορίστηκαν ως μόνιμοι 1742 Νηπιαγωγοί (1665 ΠΕ60ΕΑΕ και 77 ΠΕ61 γεγονός το οποίο δικαιολογείται από την ύπαρξη μόνο ενός Παιδαγωγικού Τμήματος Ειδικής Αγωγής ΑΕΙ της ημεδαπής με κατεύθυνση Νηπιαγωγών) και 2.841 Δάσκαλοι (524 ΠΕ70 ΕΑΕ και 2.317 ΠΕ71).

Περαιτέρω, στο άρθρο 117 ν. 5224/2025 (Α' 142) ορίζεται ότι:

«1. Η παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3699/2008 (Α' 199), περί φοίτησης μαθητών με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, αντικαθίσταται ως εξής: «1. Οι μαθητές με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μπορούν να φοιτούν:

α) Σε σχολική τάξη του γενικού σχολείου, εφόσον πρόκειται για μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες, υποστηριζόμενοι από τον εκπαιδευτικό της τάξης, ο οποίος συνεργάζεται κατά περίπτωση με, αα) τους Συμβούλους Εκπαίδευσης (γενικής και ειδικής αγωγής και ενταξιακής εκπαίδευσης και ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού), αβ) το Κέντρο Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕ.ΔΑ.Σ.Υ.), αγ) την Επιτροπή Διεπιστημονικής Υποστήριξης (Ε.Δ.Υ.), αδ) τον εκπαιδευτικό ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης εφόσον υπηρετεί στο σχολείο τους καθώς και αε) την οικογένεια του μαθητή.

β) Σε σχολική τάξη του γενικού σχολείου υποστηριζόμενοι με παράλληλη στήριξη-συνεκπαίδευση, από εκπαιδευτικό Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (Ε.Α.Ε.), όταν αυτό επιβάλλεται από το είδος και τον βαθμό των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών και προτείνεται στην αξιολογική έκθεση του ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. Η παράλληλη στήριξη - συνεκπαίδευση παρέχεται σε μαθητές που μπορούν με κατάλληλη υποστήριξη, σχεδιασμό και υλοποίηση Εξατομικευμένου Προγράμματος Εκπαίδευσης, να παρακολουθήσουν το αναλυτικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα της τάξης φοίτησής τους και στοχεύει στη σταδιακή αυτονόμησή τους. Η παράλληλη στήριξη - συνεκπαίδευση δύναται να παρέχεται και σε μαθητές με σοβαρότερες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, αν στην περιοχή τους δεν υπάρχει άλλο κατάλληλο πλαίσιο Ε.Α.Ε. (ειδικό σχολείο), ύστερα από σχετική εισήγηση του ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. Σε μαθητές με προβλήματα όρασης ή ακοής, η παράλληλη στήριξη από εκπαιδευτικό Ε.Α.Ε. δύναται να παρέχεται σε μόνιμη βάση ύστερα από σχετική εισήγηση του ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. (...)

γ) Σκοπός των Τ.Ε. είναι η πλήρης ένταξη των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή αναπηρία στο σχολικό περιβάλλον μέσα από ειδικές εκπαιδευτικές παρεμβάσεις. Ο εκπαιδευτικός του Τ.Ε. υποστηρίζει τους μαθητές εντός του περιβάλλοντος της τάξης τους, σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς των τάξεων, με στόχο τη διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων και των διδακτικών πρακτικών, καθώς και την κατάλληλη προσαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού και του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος. (...)

2. Στο άρθρο 6 του ν. 3699/2008, περί φοίτησης μαθητών με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, προστίθενται παρ. 7 και 8 ως εξής:

«7. Σε σχολικές μονάδες όπου λειτουργεί ολοήμερο πρόγραμμα, με αιτιολογημένη πρόταση του συλλόγου διδασκόντων και της Επιτροπής Διεπιστημονικής Υποστήριξης (Ε.Δ.Υ.), εφόσον έχει συσταθεί, καθώς και έγκριση του Διευθυντή της οικείας Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, οι εκπαιδευτικοί Ε.Α.Ε., δύναται να υποστηρίζουν τους μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και κατά τη διάρκεια του Ολοήμερου Προγράμματος του σχολείου.

8. Οι εκπαιδευτικοί που τοποθετούνται σε τμήματα ένταξης ή παράλληλης στήριξης - συνεκπαίδευσης για την υποστήριξη μαθητών με προβλήματα όρασης ή ακοής διαθέτουν πιστοποιημένη γνώση της γραφής Braille ή επάρκεια στην Ελληνική Νοηματική Γλώσσα (Ε.Ν.Γ.) αντίστοιχα, και δύναται να υποστηρίζουν τους μαθητές με προβλήματα όρασης ή ακοής καθ' όλη τη διάρκεια του διδακτικού τους ωραρίου.»

Επιπροσθέτως, στη με αρ. πρωτ. 93506/Δ3/25/08/2023 εγκύκλιο με θέμα: «Διευκρινιστικές οδηγίες του ν. 3699/2008 (Α'199) σχετικά με την παράλληλη στήριξη-συνεκπαίδευση» η οποία απεστάλη προς: 1) Περιφερειακές Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας & Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, 2) Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας & Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, 3) Κέντρα Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.) (μέσω των Π.Δ.Ε.), 4) Σχολικές μονάδες Π.Ε. και Δ.Ε. (μέσω των Δ/σεων Π.Ε. και Δ.Ε.) και 5) Σιβιτανίδειο Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελματιών, προβλέπεται: (...) Στο υποκεφάλαιο «Εκπαιδευτικοί παράλληλης στήριξης» του κεφαλαίου Α' «ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ» της υπό στοιχεία 27922/Γ6/2007 Υ.Α. (Β'449) όπως τροποποιήθηκε με την υπό στοιχεία 48275/Δ3/2019 (Β'1088), ορίζονται:

«1. Ενημερώνονται από τον/την Διευθυντή/ντρια του σχολείου σχετικά με τις ανάγκες του/της μαθητή/τριας, για τον οποίο έχει εγκριθεί παράλληλη στήριξη, λαμβάνοντας υπόψη την αξιολογική έκθεση – γνωμάτευση του Κ.Ε.Σ.Υ., σχετικές παιδαγωγικές εκθέσεις καθώς και άλλες αξιολογήσεις-γνωματεύσεις που πιθανόν υπάρχουν από άλλους φορείς αξιολόγησης.

2. Αξιολογούν τις εκπαιδευτικές δυνατότητες του/ της μαθητή/τριας και συντάσσουν εξατομικευμένο πρόγραμμα εκπαίδευσης (ΕΠΕ) λαμβάνοντας υπόψη τους βασικούς άξονες και τις υποδείξεις του Κ.Ε.Σ.Υ.. Για την υλοποίηση του συνεργάζονται με το διευθυντή, τους υπεύθυνους εκπαιδευτικούς του τμήματος και τους άλλους εκπαιδευτικούς του σχολείου για την ενιαία αντιμετώπιση των προβλημάτων του συγκεκριμένου μαθητή.

3. Υλοποιούν το εξατομικευμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα μέσα και έξω από την τάξη και είναι συνολικά υπεύθυνοι για όλες τις δραστηριότητες της σχολικής ζωής (διαλείμματα, επισκέψεις, εκδηλώσεις κ.λπ.) στις οποίες συμμετέχει ο μαθητής.

4. Συνεργάζονται με τα αρμόδια Κ.Ε.Σ.Υ. στις περιπτώσεις μαθητών/τριών που παρουσιάζουν ιδιαίτερη δυσκολία και προβλήματα προσαρμογής.

5. Συντάσσουν, σε συνεργασία με τον/την υπεύθυνο/η εκπαιδευτικό του τμήματος, καθώς και τους/τις εκπαιδευτικούς που διδάσκουν στο τμήμα, το εβδομαδιαίο πρόγραμμα υποστηρικτικών δραστηριοτήτων του/της μαθητή/τριας το οποίο υποβάλλεται στον/στην Διευθυντή/ντρια του σχολείου και φυλάσσεται στον ατομικό φάκελο του/της μαθητή/τριας.

6. Προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε μαθητές/τριες συστεγαζόμενου ή όμορου σχολείου που χρειάζονται παράλληλη στήριξη ύστερα από απόφαση του/της οικείου/ας Διευθυντή/ντριας Εκπαίδευσης.»

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι:

α) Η παράλληλη στήριξη-συνεκπαίδευση παρέχεται ως ενισχυτικός και ενταξιακός θεσμός της μαθησιακής διαδικασίας και της παιδαγωγικής πράξης σε μαθητές/μαθήτριες με αναπηρία ή και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες οι οποίοι/ες δύναται με μαθησιακή υποστήριξη να παρακολουθήσουν το αναλυτικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα της τάξης τους. Στόχος της είναι να επιτευχθεί ο μέγιστος βαθμός αυτονομίας των μαθητών/τριών τόσο σε μαθησιακό όσο και σε ψυχοκοινωνικό επίπεδο για τη μετάβασή τους από την εξατομικευμένη υποστήριξη στην αυτόνομη λειτουργία τους στο πλαίσιο της τάξης.

β) Ο/Η εκπαιδευτικός ΕΑΕ του θεσμού της παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης τοποθετείται σε σχολείο/α, όχι ως «ατομικός εκπαιδευτικός» μαθητών/τριών, αλλά με σκοπό την ένταξή τους στο σχολικό γίνεσθαι, σε γνωστικό, κοινωνικό και ψυχοσυναισθηματικό επίπεδο. Ως εκ τούτου, η παρέμβασή του έχει δυνατότητα, σε σταθερή συνεργασία με τον/τους εκπαιδευτικούς γενικής εκπαίδευσης, να αναφέρεται στον/στη μαθητή/τρια της παράλληλης στήριξης, στις μικροομάδες της τάξης, καθώς και στο σύνολο της τάξης και του σχολείου, όπως και οι υπόλοιποι εκπαιδευτικοί.

Σε τμήμα σχολείου στο οποίο υπάρχει απόφαση έγκρισης παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης για περισσότερους από έναν/μία μαθητή/τρια, αναλαμβάνει ένας/μία εκπαιδευτικός παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης συνολικά την υποστήριξή τους. Σε εξαιρετικές μόνο περιπτώσεις το ΚΕΔΑΣΥ, κατά την εισήγησή του προς τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης (παρ. 9β του άρθρου 5 της Υ.Α.104627/ΓΔ5/20 (ΦΕΚ 3344 Β/10-08-2020), θα

τεκμηριώνει με ειδική μνεία την αναγκαιότητα της ταυτόχρονης παρουσίας δύο (2) εκπαιδευτικών παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης στο ίδιο τμήμα σχολείου.

γ) Ο/Η εκπαιδευτικός ο/η οποίος/α διδάσκει στο τμήμα και ο/η εκπαιδευτικός παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης συνεργάζονται συνεχώς υποχρεωτικά για την ολόπλευρη υποστήριξη των μαθητών/μαθητριών με έγκριση παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης, καθώς και του συνόλου των μαθητών του τμήματος.

δ) Για όλους/όλες τους/τις μαθητές/μαθήτριες που υποστηρίζονται από τον θεσμό της παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης υποχρεωτικά τηρείται ατομικός φάκελος και υλοποιείται Εξατομικευμένο Πρόγραμμα Εκπαίδευσης. Το ΕΠΕ αποτελεί παιδαγωγικό κείμενο δυναμικού και εξελίξιμου χαρακτήρα, το οποίο σχεδιάζεται και υλοποιείται με συνεργατικές διαδικασίες. Η εφαρμογή του ΕΠΕ και η «εξατομικευμένη υποστήριξη» δεν σημαίνει αποκλειστική διδασκαλία με τη μορφή ένας προς έναν. Η υποστήριξη με τη μορφή 1:1 υπάρχει δυνατότητα να αποτελεί μόνο μέρος της εφαρμογής του ΕΠΕ, όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο από την ομάδα σχεδιασμού του. Επίσης, ο δυναμικός και εξελίξιμος χαρακτήρας του προγράμματος σημαίνει ότι υπάρχει δυνατότητα να τροποποιούνται, ανάλογα, και οι απαιτούμενες ώρες υποστήριξης, με εισήγηση του ΚΕΔΑΣΥ. Στην υλοποίηση του ΕΠΕ δύναται να συμμετέχει όλο το εκπαιδευτικό προσωπικό του σχολείου. Για την εφαρμογή του ΕΠΕ, τους στόχους και την πορεία υλοποίησής του ενημερώνεται σε τακτική βάση, η οποία ορίζεται από την ομάδα σχεδιασμού, ο/η γονέας/κηδεμόνας του/της μαθητή/μαθήτριας.

ε) Η εκπαίδευση και υποστήριξη των μαθητών/μαθητριών συνολικά, συμπεριλαμβανομένων και όσων έχουν έγκριση παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης, αποτελεί ευθύνη του σχολείου ως φορέα και σε καμία περίπτωση η διατύπωση του εδαφίου 3 του υποκεφαλαίου «Εκπαιδευτικοί παράλληλης στήριξης» του κεφαλαίου Α' «ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ» της υπό στοιχεία Υ.Α. 27922/Γ6/2007 Υ.Α. (Β'449), δεν σημαίνει ότι ο/η εκπαιδευτικός παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης έχει ατομικά το σύνολο αυτής της ευθύνης.

Ακολούθως, στη με αρ. πρωτ. 138415/Δ3/04/12/2023 (ΑΔΑ: 636546ΝΚΠΔ-ΘΦΓ) εγκύκλιο με θέμα: «Οδηγίες - κατευθύνσεις για τη λειτουργία των θεσμών ενταξιακής εκπαίδευσης», η οποία απεστάλη προς: 1) Περιφερειακές Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας & Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, 2) Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας & Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, 3) Κέντρα Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.) (μέσω των Π.Δ.Ε.), 4) Σχολικές μονάδες Π.Ε. και Δ.Ε. (μέσω των Δ/σεων Π.Ε. και Δ.Ε.) και 5) Σιβιτανίδειο Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελματιών ορίζεται:

Τμήμα Ένταξης

• Η λειτουργία των Τμημάτων Ένταξης στα σχολεία «γενικής εκπαίδευσης» ορίζεται στο άρθρο 6 του ν. 3699/2008, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει και στην υπό στοιχεία 27922/Γ6/2007 Υ.Α. - Β'449, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

• Για όλους/όλες τους/τις μαθητές/μαθήτριες που υποστηρίζονται από τον θεσμό του Τμήματος Ένταξης τηρείται ατομικός φάκελος και υλοποιείται Εξατομικευμένο Πρόγραμμα Εκπαίδευσης, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8 του ν.3699/2008 «3. Για την εκπαίδευση των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, που φοιτούν στα σχολεία γενικής και τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης εφαρμόζονται ειδικά προσαρμοσμένα και εξατομικευμένα υποστηρικτικά εκπαιδευτικά προγράμματα.». Το ΕΠΕ αποτελεί παιδαγωγικό κείμενο δυναμικού και εξελίξιμου χαρακτήρα, το οποίο σχεδιάζεται και υλοποιείται με συνεργατικές διαδικασίες. Στην υλοποίηση του ΕΠΕ δύναται να συμμετέχει όλο το εκπαιδευτικό προσωπικό του σχολείου. Για την εφαρμογή του ΕΠΕ, τους στόχους και την πορεία υλοποίησής του ενημερώνεται σε τακτική βάση, ο/η γονέας/κηδεμόνας του/της μαθητή/μαθήτριας.

• Η δυνατότητα υποστήριξης μαθητή/μαθήτριας από τον/τους εκπαιδευτικό/κούς του τμήματος ένταξης παρέχεται ως ενισχυτικός και ενταξιακός θεσμός της μαθησιακής διαδικασίας και της παιδαγωγικής πράξης σε μαθητές/μαθήτριες με αναπηρία ή και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

• Στο άρθρο 82 του ν. 4368/2016 (Α'21), ορίζεται: «5. Στην υποπερίπτωση αα' της περίπτωσης γ' της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3699/2008 (Α' 199) προστίθενται εδάφια, ως ακολούθως: «Σκοπός των ΤΕ είναι η πλήρης ένταξη των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρία στο σχολικό περιβάλλον μέσα από ειδικές εκπαιδευτικές παρεμβάσεις. Ο εκπαιδευτικός του ΤΕ υποστηρίζει τους μαθητές εντός του περιβάλλοντος της τάξης τους, σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς των τάξεων, με στόχο τη διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων και των διδακτικών πρακτικών, καθώς και την κατάλληλη προσαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού και του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος. Η υποστήριξη σε ιδιαίτερο χώρο υλοποιείται εφόσον το επιβάλλουν οι ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών, με απώτερο στόχο τη δυνατότητα μελλοντικής υποστήριξης αυτών εντός του περιβάλλοντος της τάξης τους»..».

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι τόσο στον σχεδιασμό του ΕΠΕ όσο και στην κατάρτιση του ωρολογίου προγράμματος του εκπαιδευτικού Τμήματος Ένταξης δίνεται προτεραιότητα στην υποστήριξη του μαθητή εντός της τάξης του. Η υποστήριξη σε ιδιαίτερο χώρο υλοποιείται εφόσον το επιβάλλουν οι ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών. Μια τέτοια ανάγκη μπορεί να είναι ενδεικτικά, όταν οι μαθησιακοί στόχοι του ΕΠΕ αφορούν την εκπαίδευση του μαθητή σε γνωστικά αντικείμενα που αποτελούν μέρος του Αναλυτικού Προγράμματος προηγούμενων τάξεων από την τάξη φοίτησης.

• Η υποστήριξη του μαθητή εκτός της τάξης στις περιπτώσεις Τμήματος Ένταξης με «κοινό και εξειδικευμένο πρόγραμμα» γίνεται ατομικά ή με συμμετοχή σε μικροομάδα, για τόσο χρονικό διάστημα όσο είναι απαραίτητο. Δεν προβλέπεται από τη νομοθεσία (και επομένως δεν επιτρέπεται) η δημιουργία ενός ξεχωριστού τμήματος με συγκεκριμένο αριθμό μαθητών οι οποίοι αποκóπτονται σε μόνιμη βάση από το τμήμα φοίτησής τους για να «φοιτούν» για ένα ή περισσότερα μαθήματα αποκλειστικά στην «αίθουσα του Τμήματος Ένταξης».

Παράλληλη Στήριξη

• Η εκπαίδευση και υποστήριξη των μαθητών/μαθητριών, συμπεριλαμβανομένων και όσων έχουν έγκριση παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης, αποτελεί ευθύνη του σχολείου (συνολικά) ως φορέα. Η έμφαση στην ευθύνη του σχολείου ως φορέα, ενισχύει την ιδέα ότι ένα περιβάλλον μάθησης χωρίς αποκλεισμούς ωφελεί όλους/ες τους μαθητές και τις μαθήτριες προάγοντας την ενσυναίσθηση, την κατανόηση και την ανταλλαγή ιδεών.

• Η παράλληλη στήριξη-συνεκπαίδευση των μαθητών/τριών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες αποτελεί έναν ενισχυτικό, ενταξιακό θεσμό, μια εκπαιδευτική προσέγγιση που διέπεται από την ενταξιακή παιδαγωγική και ως εκ τούτου θα πρέπει να υλοποιείται σύμφωνα με τις προτεινόμενες διεθνείς ενταξιακές πρακτικές, ώστε να αποφεύγεται ο διαχωρισμός ή/και ο στιγματισμός των μαθητών/τριών με αναπηρία και να επιτυγχάνονται τα μέγιστα παιδαγωγικά οφέλη.

• Ο/Η εκπαιδευτικός του θεσμού της παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης είναι εκπαιδευτικός του σχολείου και έτσι θα παρουσιάζεται στους μαθητές. Η παρουσίασή του ΔΕΝ μπορεί να γίνεται με φράσεις, όπως: «(...) μαζί μας στο τμήμα τη φετινή σχολική χρονιά θα είναι και η κυρία, η οποία είναι η δασκάλα του/της, αλλά: «....μαζί μας στο τμήμα τη φετινή σχολική χρονιά θα είναι και η κυρία, με την οποία θα συνεργαζόμαστε για την καλύτερη λειτουργία του τμήματος» .

• Ο/Η εκπαιδευτικός της Παράλληλης Στήριξης/Συνεκπαίδευσης δεν λειτουργεί, ως προσωπικός δάσκαλος των μαθητών/τριών που υποστηρίζει, αλλά ως καταλύτης/διευκολυντής για τη μετάβασή τους από την εξατομικευμένη βοήθεια, στην αυτόνομη λειτουργία εντός της τάξης. Η διεθνής ερευνητική δραστηριότητα καταδεικνύει πως η παροχή συνεχούς και υψηλού βαθμού υποστήριξης των μαθητών/τριών με αναπηρία μέσω της παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης ενέχει τον κίνδυνο να παρεμποδίσει την πρόδοό τους και να καταστούν άτομα μη παραγωγικά.

• Η εξατομικευμένη υποστήριξη μπορεί, αρχικά, να στοχεύει στην άμεση και αποκλειστική καθοδήγηση του/της μαθητή/τριας, ωστόσο, προοδευτικά, ο/η εκπαιδευτικός της παράλληλης στήριξης/συνεκπαίδευσης οφείλει να αναζητά τρόπους για να διευρύνει την αυτονομία του/της μαθητή/τριας και να «απομακρύνεται» διακριτικά ώστε να αρχίσει να λειτουργεί ως συνεργάτης του/της εκπαιδευτικού της τάξης, επανερχόμενος στον/στην

συγκεκριμένο μαθητή/τρια όταν υπάρχει ανάγκη. Η υλοποίηση Εξατομικευμένου Προγράμματος Εκπαίδευσης δεν ταυτίζεται με τη διδασκαλία «έναν προς έναν». Η υποστήριξη με τη μορφή 1:1 μπορεί να αποτελεί μέρος της εφαρμογής του ΕΠΕ.

- Ο/Η εκπαιδευτικός που διδάσκει στο τμήμα και ο/η εκπαιδευτικός παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης συνεργάζονται συνεχώς υποχρεωτικά για την ολόπλευρη υποστήριξη των μαθητών/μαθητριών με έγκριση παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης, καθώς και του συνόλου των μαθητών/τριων του τμήματος.

- Πρακτικά αυτό σημαίνει πως ο/η εκπαιδευτικός της παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης και ο/η εκπαιδευτικός της τάξης συνεργάζονται (συνδυαστικά με το ΕΠΕ) σε επίπεδο: α) σχεδιασμού και προγραμματισμού της διδασκαλίας και β) εφαρμογής των διαφοροποιημένων παρεμβάσεων. Απώτερο στόχο του συνεργατικού μοντέλου διδασκαλίας αποτελεί η ενσωμάτωση συγκεκριμένων διαφοροποιημένων πρακτικών και παρεμβάσεων στο πλαίσιο της συνδιδασκαλίας, οι οποίες υποστηρίζουν τις εξατομικευμένες ανάγκες του/της κάθε μαθητή/τριας στο πλαίσιο της τάξης-ομάδας με σκοπό την αυτονομία/ανεξαρτησία και την πρόοδο των μαθητών/τριών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

- Η Διαφοροποιημένη Διδασκαλία δεν ταυτίζεται με την Εξατομικευμένη Διδασκαλία. Η εξατομικευμένη μπορεί (όταν χρειάζεται) να αποτελεί τεχνική της Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας.

- Το Εξατομικευμένο Πρόγραμμα Εκπαίδευσης (ΕΠΕ) αποτελεί παιδαγωγικό κείμενο δυναμικού και εξελίξιμου χαρακτήρα, το οποίο σχεδιάζεται και υλοποιείται με συνεργατικές διαδικασίες.

- Για όλους/όλες τους/τις μαθητές/μαθήτριες που υποστηρίζονται από τον θεσμό της παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης τηρείται ατομικός φάκελος (27922/Γ6/2007 Υ.Α. - Β'449). Ο ατομικός φάκελος φυλάσσεται με ευθύνη του/της Διευθυντή/ντριας του σχολείου και για στοιχεία του φακέλου ενημερώνονται όλα τα μέλη του προσωπικού του σχολείου που εμπλέκονται στην εκπαίδευση του/της μαθητή/τριας, με σκοπό την καλύτερη υποστήριξή του/της σε μαθησιακό και ψυχοκοινωνικό επίπεδο. Για όλους ισχύει το επαγγελματικό και επιστημονικό απόρρητο των πληροφοριών.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Υπηρεσιακού Γραμματέα